

УКРАЇНА
МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ПОЛОЖЕННЯ
про виявлення та запобігання академічного плагіату в
Івано-Франківському національному
медичному університеті
Редакція 2020-02

Укладач:

Голова комісії з виявлення і
запобігання академічного плагіату в
університеті

О. Я. Жураківська

Обговорено і схвалено на засіданні Вченої ради від 30.06.2020 року (протокол № 8)

Затверджено наказом ректора ІФНМУ № 681-д від 01.07.2020 року

Погоджено:

Перша проректорка

Проректор з наукової роботи

Начальник навчального відділу

Начальник відділу ЄКТС та моніторингу
якості освіти

Начальниця юридичного відділу

Г.М. Ерстенюк

І.П. Вакалюк

В.В. Голуб

В.В. Капечук

У.В. Хомут

1 МЕТА І СФЕРА ЗАСТОСУВАННЯ

- 1.1 Положення про виявлення та запобігання академічного плагіату в Івано-Франківському національному медичному університеті (далі – Положення) спрямоване на формування академічної етики та поваги до інтелектуальних надбань і покликане сприяти впровадженню практики належного цитування через визначення поняття та форм плагіату, методів запобігання його поширенню, процедури розгляду та фіксування фактів плагіату, а також формалізації можливих наслідків його вчинення у межах Університету при забезпеченні якості вищої освіти та освітньої діяльності, підготовки науково-педагогічних (педагогічних) працівників та підвищенні їх кваліфікації.
- 1.2 Положення поширюється на всіх учасників освітнього процесу.

2 НОРМАТИВНІ ПОСИЛАННЯ

Чинне Положення розроблено відповідно до:

- a) Закону України «Про освіту»
- b) Закону України «Про вищу освіту»
- c) Закону України «Про фахову передвищу освіту»
- d) Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність»
- e) Закону України «Про авторське право і суміжні права»
- f) Рекомендацій SAIUP – Проект сприяння академічній доброчесності в Україні
- g) Рекомендації для закладів вищої освіти щодо розробки та впровадження університетської системи забезпечення академічної доброчесності затверджені Рішенням Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти від 29 жовтня 2019 року Протокол № 11
- h) та інших актів законодавства України.

Також в Положенні наведено посилання на внутрішні документи ІФНМУ:

- a) Статут Університету
- b) Кодекс академічної доброчесності ІФНМУ
- c) Положення про академічну доброчесність ІФНМУ
- d) Інструкцію з організації діловодства в ІФНМУ
- e) Настанови Системи управління якістю Університету

3 ТЕРМІНИ, ВИЗНАЧЕННЯ ТА ПРИЙНЯТІ СКОРОЧЕННЯ

У чинному Положенні застосовно наступні скорочення:

<i>Положення</i>	Положення про виявлення та запобігання академічного плагіату в Івано-Франківському національному медичному університеті
<i>ІФНМУ</i> <i>Університет</i>	Івано-Франківський національний медичний університет
<i>Комісія</i>	Комісія з виявлення та запобігання академічного плагіату в університеті
<i>Академічний плагіат</i>	оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів

4 ВСТАНОВЛЕНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

- 4.1 Контроль за дотримання даного Положення всіма учасниками освітнього процесу покладено на ректора Університету.
- 4.2 Недотримання встановленого Положення тягне за собою настання відповідальності згідно з чинним законодавством України.
- 4.3 Рішення щодо академічної відповідальності за системні порушення фактів академічної недоброчесності в роботах здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних працівників приймається Комісією з академічної доброчесності ІФНМУ, котра може призначати різні види академічної відповідальності зазначені в Положенні про академічну доброчесність в ІФНМУ.
- 4.4 Виявлення двох і більше фактів плагіату у творах докторантів, аспірантів, здобувачів наукового ступеня може бути підставою для виключення з докторантури (аспірантури) чи відкріплення від аспірантури.
- 4.5 Виявлення фактів академічного плагіату в осіб викладацького складу може бути враховано при подовженні дії трудового договору (контракту) на займаній посаді.
- 4.6 У разі виявлення академічного плагіату в дисертації на здобуття наукового ступеня така дисертація знімається із захисту незалежно від стадії розгляду без права повторного захисту.
- 4.7 Відповідальність науково-педагогічних, педагогічних, наукових та інших працівників Університету за академічний плагіат визначається їхніми Деклараціями відповідно до Кодексу академічної доброчесності ІФНМУ.
- 4.8 Науково-педагогічні (педагогічні) працівники, що публікують наукові та методичні праці, несуть особисту відповідальність за коректну роботу із джерелами інформації; за дотримання вимог наукової етики та поваги до інтелектуальних надбань; за порушення загальноприйнятих правил цитування шляхом прийняття правил цитування та наукової етики, представлених у цьому Положенні.
- 4.9 Науковий керівник несе відповідальність за перевірку роботи у встановлені строки, прийняття рішення щодо доопрацювання та повторну перевірку на плагіат.
- 4.10 Комісія з виявлення та запобігання академічного плагіату в Університеті може розглядати питання щодо наявності академічного плагіату в наукових і навчальних працях науково-педагогічних, педагогічних, наукових та інших працівників Університету, дисертаціях та авторефератах за власної ініціативи.

5. ЗАХОДИ З ФОРМУВАННЯ СЕРЕДОВИЩА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ТА ПРОФІЛАКТИКИ АКАДЕМІЧНОГО ПЛАГІАТУ В УНІВЕРСИТЕТІ

- 5.1. Попередження академічного плагіату в академічному середовищі Університету здійснює науковий відділ Університету шляхом проведення комплексу профілактичних заходів, які полягають в:

- інформуванні здобувачів вищої освіти, викладачів і науковців про необхідність дотримання правил академічної етики та підвищення відповідальності за дотриманням норм цитування;
- організації бібліотекою та відділом інформаційно-аналітичного забезпечення заходів з популяризації основ інформаційної культури;
- формуванні завдань для навчальних робіт з використанням педагогічних інновацій, що сприяють розвитку творчого підходу здобувачів вищої освіти до їх виконання;
- щорічному проведенні для докторантів і аспірантів лекцій з питань наукової етики та недопущення академічного плагіату;
- підвищення кваліфікації, участь у тренінгах, семінарах, стажування із питань академічної доброчесності педагогічними, науково-педагогічними працівниками;
- внесення навчальної дисципліни «Академічна доброчесність» в освітньо-наукову програму вищої освіти підготовки фахівців доктора філософії;
- розміщення навчальних матеріалів щодо академічної доброчесності на офіційному веб-сайті Університету.

6. ПОНЯТТЯ АКАДЕМІЧНОГО ПЛАГІАТУ ТА ЙОГО ФОРМИ

6.1 Академічний плагіат - оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства.

6.2 Різновиди плагіату:

- 1) *самоплагіат* - оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;
- 2) *фабрикація* - вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях;
- 3) *фальсифікація* - свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;
- 5) *дублювання досліджень* — офіційно не підтверджена домовленість між щонайменше двома особами, наслідком якої є виконання однакових, або майже однакових робіт;
- 6) видання виконаної іншим автором роботи за свою без внесення в неї жодних змін (Copy & Paste);
- 7) дослівне копіювання фрагментів тексту (від фрази до набору речень) без належного оформлення цитування;
- 8) внесення незначних правок у скопійований матеріал (переформулювання речень, зміна порядку слів у них тощо) та без належного оформлення цитування;
- 9) представлення суміші власних і запозичених аргументів без належного цитування;
- 10) *рерайт* — це «переказ» чужого тексту своїми словами з точним збереженням сенсу оригіналу.
- 11) *парафраза* – переказ своїми словами чужих думок, ідей або тексту; сутність парафрази полягає в заміні слів (знаків), фразеологічних зворотів або пропозицій при використанні будь-якої авторської наукової праці (збереженої на електронних або паперових носіях, у тому числі розміщеної в мережі Інтернет).

12) *компіляція* – створення значного масиву тексту без поглибленого вивчення проблеми шляхом копіювання тексту із низки джерел без внесення в нього правок, з посиланням на авторів та «маскуванням» шляхом написання перехідних речень між скопійованими частинами тексту.

7. КОМІСІЯ З ВИЯВЛЕННЯ ТА ЗАПОБІГАННЯ АКАДЕМІЧНОГО ПЛАГІАТУ В УНІВЕРСИТЕТІ

- 7.1. Комісія з виявлення та запобігання академічного плагіату в Університеті (далі – Комісія) створюється з метою моніторингу дотримання членами академічної спільноти Університету положень Кодексу академічної доброчесності, Положення про академічну доброчесність та даного Положення.
- 7.2. Комісія з виявлення та запобігання академічного плагіату в Університеті, як правило, створюється з представників професорсько-викладацького складу.
- 7.3. До складу Комісії не можуть входити особи, які притягувались до академічної відповідальності за порушення академічної доброчесності.
- 7.4. У разі встановлення факту академічного плагіату у члена Комісії він виводиться з її складу наказом ректора.
- 7.5. Залежно від специфіки питання, що розглядається, за потреби, письмовим розпорядженням голови Комісії до її складу вводяться додаткові члени з числа співробітників Університету.
- 7.6. Склад комісії затверджується наказом ректора Університету.
- 7.7. Комісія, як правило, обирається терміном на три роки.
- 7.8. Рішення Комісії вважаються прийнятими, якщо вони підтримані простою більшістю голосів її членів відкритим голосуванням.
- 7.9. Повноваження Комісії:
 - здійснювати перевірку робіт визначених пунктом 8.1 цього Положення на наявність академічного плагіату;
 - проводити інформаційну роботу щодо популяризації принципів академічної доброчесності та академічного письма;
 - ініціювати, проводити, підтримувати дослідження з академічної доброчесності, якості освіти та наукової діяльності;
 - забезпечення функціонування ефективної університетської системи академічної доброчесності, а також системи запобігання та виявлення академічного плагіату в навчальних та наукових роботах здобувачів вищої освіти і співробітників Університету як частини університетської системи забезпечення академічної доброчесності.

8. ПОРЯДОК ПЕРЕВІРКИ НАВЧАЛЬНИХ, КВАЛІФІКАЦІЙНИХ, НАУКОВОМЕТОДИЧНИХ ТА НАУКОВИХ РОБІТ НА НАЯВНІСТЬ ОЗНАК АКАДЕМІЧНОГО ПЛАГІАТУ

8.1. Перевірці на наявність ознак академічного плагіату обов'язково підлягають:

- навчальні (курсів роботи (проекти), реферати тощо) та кваліфікаційні (атестаційні роботи (проекти), дипломні, магістерські, дисертаційні роботи) роботи здобувачів вищої освіти на етапі подання роботи до захисту;
 - науково-методичні роботи (підручники, навчальні посібники, методичні вказівки, тощо), монографії, а також електронні твори;
 - наукові роботи (рукописи статей, тези доповідей, які надходять до редакцій наукових журналів або оргкомітетів), дисертаційні роботи, на етапі подання роботи в редакційну колегію журналу, в оргкомітет конференції, до розгляду спеціалізованою вченою радою (залежно від типу роботи);
 - заключні звіти за результатами виконання НДР, що фінансуються за рахунок державного та/або місцевого бюджетів або ініціативна пошукова тематика.
- 8.2. Перевірка всіх видів робіт на наявність ознак академічного плагіату обов'язково передуює всім іншим процедурам розгляду.
 - 8.3. Безпосередню перевірку, зазначених у п. 8.1. матеріалів, за відповідним дорученням проректора з наукової роботи здійснює Комісія з виявлення та запобігання академічного плагіату в Університеті при науковому відділі. Для перевірки матеріалів на ім'я проректора подається заява відповідного зразка (Додаток 1).
 - 8.4. Перевірка зазначених у п. 8.1. матеріалів проводиться згідно інструкції (Додаток 2 до Положення) за допомогою декількох програмно-технічних засобів з визначенням унікальності роботи. Перевірка всіх видів робіт проводиться за допомогою програмно-технічних засобів, які дозволяють згенерувати звіт за результатами перевірки зі встановленням факту наявності чи відсутності текстових та/або ілюстративних запозичень. При цьому для допуску матеріалів до друку (захисту) використовується така орієнтовна шкала (у відсотках до загального об'єму матеріалу):
 - для навчально-методичних робіт – 65-100 % унікальності;
 - для наукових робіт – 80-100 % унікальності.
 - 8.5. Для підвищення об'єктивності перевірки унікальності роботи застосовується принаймні дві програми пошуку із виявлення плагіату. Залежно від поставленого завдання (перевірка тексту, таблиць, рисунків тощо) особа, яка здійснює перевірку, самостійно обирає програми, функціональні можливості якої в максимальній мірі задовольняють поставленому завданню.
 - 8.6. Результати перевірки на академічний плагіат оформлюються експертним висновком про перевірку на наявність академічного плагіату з подальшим допуском матеріалів до друку (захисту), відправку матеріалів на доопрацювання або відхилення та подання на Комісію з академічної доброчесності.
 - 8.7. У разі, якщо за результатами відповідного аналізу звіту перевірки роботи на наявність ознак академічного плагіату встановлено коректність посилань на першоджерело для текстових та/або ілюстративних запозичень, то робота (залежно від її типу) допускається до захисту, рецензування або розгляду, рекомендується до друку, вважається такою, що пройшла внутрішнє рецензування.
 - 8.8. Доцільність більш детального аналізу роботи визначає особа, відповідальна за перевірку.
 - 8.9. За необхідності для детального аналізу робіт можуть залучатись експерти:
 - 8.10. Якщо в результаті детальної перевірки роботи встановлено наявність незначних технічних помилок, що виявлені в оглядовій частині роботи, яка не описує безпосереднє

авторське дослідження, виявлені текстові, ілюстративні запозичення та парафраза без належного посилання на першоджерело, така робота повертається автору на доопрацювання з можливістю надання на повторну перевірку.

- 8.11. Причини повернення роботи зазначаються у експертному висновку перевірки.
- 8.12. Після виправлення всіх зауважень відповідальний за перевірку (за необхідністю – із залученням експерта) проводить повторний детальний аналіз роботи та, у разі позитивного рішення (залежно від типу роботи), вона допускається до захисту, рецензії або розгляду, рекомендується до друку.
- 8.13. Якщо в результаті детальної перевірки роботи відповідальним за перевірку (за необхідністю – із залученням експерта) встановлено факт наявності навмисних текстових та ілюстративних спотворень, спроб укриття запозичень, наявності у роботах ідей та наукових результатів, які отримані іншими авторами або інші прояви академічного плагіату, то вона (залежно від типу роботи) не допускається до захисту, рецензування або розгляду, не рекомендується до друку, вважається такою, що не пройшла внутрішнє рецензування. В такому випадку автор (автори) роботи притягаються до академічної відповідальності.
- 8.14. Причини недопущення роботи до захисту/опублікування зазначаються у експертному висновку про перевірку на академічний плагіат.
- 8.15. Залежно від запропонованого виду академічної відповідальності рішення приймається Комісією з академічної доброчесності.
- 8.16. У разі виявлення фактів академічного плагіату при перевірці заключних звітів за результатами виконання науково-дослідних робіт за рахунок державного та/або місцевого бюджетів чи ініціативної пошукової тематики, вони рекомендуються для обов'язкового доопрацювання авторським колективом (без виділення додаткового фінансування).
- 8.17. У разі виявлення фактів академічного плагіату при повторній перевірці робіт, які були повернуті автору (авторам) на доопрацювання Комісія подає клопотання Комісії з академічної доброчесності ІФНМУ, в якому вказується обґрунтована інформація по суті порушення та пропозиція щодо виду академічної відповідальності для порушника (порушників).
- 8.18. У разі надходження апеляції за заявами сторонніх осіб або незгоди автора (авторів) роботи з результатами перевірки процедура подання та розгляду апеляції аналогічна описаній у розділі «Порядок подання апеляції та її розгляд».

9. ПОРЯДОК ПОДАННЯ АПЕЛЯЦІЇ ТА ЇЇ РОЗГЛЯД

- 9.1 У разі незгоди з результатами перевірки автор (автори) роботи, що перевірялася, має право на апеляцію.
- 9.2 Апеляція подається особисто автором (авторами) роботи на ім'я ректора у триденний термін після оголошення результатів перевірки.
- 9.3 У разі надходження апеляції, за наказом (дорученням) ректора створюється комісія для розгляду апеляції.
- 9.4 Комісія за фактами академічного плагіату також може створюватися за наказом (дорученням) ректора як з ініціативи працівників Університету, так і за заявами

сторонніх осіб, а також дорученнями Міністерства освіти і науки України, відповідних державних установ.

- 9.5 Персональний склад членів апеляційної комісії формується з досвідчених та авторитетних науково-педагогічних працівників Університету. До складу комісії можуть включатися, за їх згодою, інші особи, які не є працівниками Університету.
- 9.6 При розгляді апеляцій на результати перевірки навчальних та кваліфікаційних робіт студентів і здобувачів вищої освіти ступеня «спеціаліст», «магістр» до складу комісії залучається представник органу студентського самоврядування.
- 9.7 Апеляція розглядається апеляційною комісією у тижневий термін з наступного дня після виходу наказу (доручення) ректора про створення апеляційної комісії, якщо інший термін не зазначено в наказі (дорученні).
- 9.8 За результатами засідання апеляційна комісія формує висновки, які підписує голова апеляційної комісії, її члени та заявник, зазначаючи «З висновками апеляційної комісії погоджуюсь». Висновки апеляційної комісії щодо академічного плагіату у творах здобувачів вищої освіти та у творах науково-педагогічних (педагогічних) працівників зберігаються в науковому відділі.

10. Прикінцеві положення

- 10.1. Всі зміни та доповнення до даного Положення вносяться шляхом видання відповідного наказу за підписом ректора та затвердженням нової редакції.
- 10.2. Відповідальність за актуальність даного Положення покладається на голову Комісії з виявлення та запобігання академічного плагіату в Університеті.

ДОДАТОК 1

до Положення про виявлення та запобігання плагіату в ІФНМУ, затвердженого наказом ректора ІФНМУ № 681-д від 01.07.2020 року

Проректору з наукової роботи ІФНМУ
Професору Вакалюку І.П.

ЗАЯВА

Я, П.І.Б., (*посада, місце роботи / навчання здобувачі освіти вказують факультет, курс, групу*) прошу перевірити мою роботу (*реферат, стаття, магістерська робота, кандидатська дисертація, тощо.....*) на тему (*назва роботи*) на наявність академічного плагіату.

Всі запозичення з друкованих та електронних джерел, а також із захищених раніше письмових робіт, магістерських, кандидатських і докторських дисертацій мають відповідні посилання.

Я ознайомлений(а) з діючим Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату в Університеті, згідно з яким виявлення плагіату є підставою для відмови в допуску моєї роботи до захисту (друку) та застосуванні дисциплінарних заходів.

Додаток: електронний варіант роботи додається.

Дата

Підпис

ДОДАТОК 2

до Положення про виявлення та запобігання плагіату в ІФНМУ, затвердженого наказом ректора ІФНМУ № 681-д від 01.07.2020 року

ПОРЯДОК

подання робіт для перевірки на академічний плагіат

1. Здобувач вищої освіти (студент), працівник Університету надає заяву згідно Додатку 1 та письмову роботу в електронному вигляді через сайт Університету за вказаним посиланням, з обов'язковим чітким заповненням всіх пунктів бланку подачі: <https://www.ifnmu.edu.ua/uk/diyalnist-universytetu/naukova-robota/komisiiia-z-vyivlennia-ta-zapobihannia-plahiatu>.

2. Упродовж 10 робочих днів з дня подачі матеріалів відбувається перевірка роботи. Результати перевірки оформляються експертним висновком про перевірку на наявність академічного плагіату і видаються автору.

3. Експертний висновок про перевірку на наявність академічного плагіату є підставою про допуск письмової роботи до попереднього захисту (друку) або доопрацювання.

4. Допуск до перегляду результатів перевірки усіх письмових робіт мають: ректор, перший проректор, проректор з наукової роботи, голова Комісії з виявлення та запобігання академічного плагіату в Університеті.